

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

აფშო

აფშო, სოფელი დუშეთის მუნიციპალიტეტის მაღაროსკარის თემში (მცხეთა-თიანეთის რეგიონი), მდ. ფშავის არაგვის მარჯვ. მხარეს, მდ. კიშევის შესართავის მახლობლად. ზ. დ. 1400 მ, დუშეთიდან 45 კმ. 2014 აღწერით მუდმივი მოსახლე არ არის.

სოფლის ტერიტორიაზე მრავალ ხუროთმოძღვრულ ძეგლთაგან აღსანიშნავია გვიანდ. შესახურის კომპლექსი და მის აღმ-ით ტყიანი ქედის გაყოლებაზე განლაგებული ეკლესიისა და სხვა ნაგებობათა ნაშთები. ლაშარის კომპლექსი შედგება დარბაზის, საქვაბისა და სამრეკლოსაგან; დარბაზი და საქვაბე ჩანგრეულია. სამრეკლო წარმოადგენს ოთხ სვეტზე შემდგარ მაღალ ნაგებობას. მის აღმ-ით ადრინდ. შესახურის ნანგრევებია, კედლები ნაშენებია ძირითადად რიყისა და კლდის ქვით, გამოყენებულია შირიმის ქვაც. ნანგრევებში აღმოჩნდა მიწის თხელი ფენით დაფარული შირიმის ქვისაგან გამოთლილი ემბაზი. სოფლის ბოლოს, ხევის მარცხ. ნაპირას, გორაკზე, ადრინდ. შესახური. ოთხკუთხა კოშკის ნანგრევები და სამაროვანია. სოფლის აღმ-ით გვიანდ. შესახური. ეკლესიის ნანგრევებია. ა-ში იქ, სადაც დღეს ლაშარის კვრის საპურე ბეღელი (XVI-XVII სს.) მდებარეობს, ძვ. ნასოფლარი და ოთხკუთხა კოშკის ნაშთია (ადრინდ. შესახური.). ა-ს თავზე, ლუთხუბისკენ გადასასვლელ მთის მწვერვალზე, ფშაროს წმ. გიორგის ადრინდ. შესახური. დარბაზული ეკლესია, რ-საც სამხრ-იდან და დას-იდან მინაშენები ჰქონდა. აფსიდი ნალისებურია. შესასვლელი ორია, სამხრ. და ჩრდ. მხრიდან. ნაგებია კლდისა და დამუშავებული შირიმის ქვით და დუღაბით. ეკლესიის სამხრ-ით სხვადასხვა დანიშნულების სათავსების ნაშთია. აღმ-ით სამაროვანია, სადაც ქვის სამარხები და აკლდამებია.

ი. წიკლაური